

OPISKELUHUOLTOSUUNNITELMA

Voin hyvin! -hanke

Vahvistettu 14.12.2018
Koulutuskuntayhtymänjohtajan
päättös 88/10/2018

Sisällysluettelo

Lukijalle ja käyttäjälle	2
1 Opiskeluhoito	3
1.2 Opiskeluhoitoa ohjaavat suunnitelmat ja siihen vaikuttava lainsäädäntö	3
2 Opiskeluhoitojärjestäminen	5
2.1 Kuntatasoinen opiskeluhoitojärjestäminen	6
2.2 Oppilaitoskohtainen opiskeluhoitojärjestäminen	6
2.3 Toimipistekohtaiset yhteisölliset opiskeluhoitojärjestämisryhmät eli Hyry-ryhmät	7
2.4 Tapauskohtaisesti koottava asiantuntijaryhmä (yksilökohtainen)	7
3 Opiskeluhoitojärjestämisjärjestelmän arviointi ja käytettävissä olevat palvelut	8
3.1 Opiskeluhoitojärjestelmän palvelut	8
3.2. Opiskeluhoitojärjestelmän kuraattori- ja psykologipalvelut	9
3.3 Opiskeluhoitojärjestelmän palvelut	9
4 Yhteisöllinen opiskeluhoito	10
4.1 Opiskeluhoitojärjestelmästä tiedottaminen	10
4.2 Yhteistyö ja osallisuus opiskelijoiden ja heidän huoltajien kanssa	11
4.2.1 Opiskelijoiden osallisuus	11
4.2.2 Oppilaitoksen ja huoltajien välinen yhteistyö	11
4.2.3 Huoltajille tiedottaminen	12
5 Yksilökohtainen opiskeluhoito	12
5.1 Valma-koulutus	13
5.2 Tuen tarpeen varhainen tunnistaminen ja selvittäminen	13
5.3 Opiskeluhoitojärjestelmän laatiminen ja säilytys	13
6 Moniammatillinen yhteistyö oppimisympäristöjen terveellisuuden, turvallisuuden sekä hyvinvoinnin edistämiseksi	15
6.1 Pelastusorganisaatio	16
6.2 Asuntola	16
7 Muut nuorten palvelut	16
7.1 Nuorten päihde- ja mielenterveyspalvelut	16
7.2 Sosiaalipalvelut	17
7.3 Nuorisotoimi ja ohjaamo	18
7.4 Etsivä nuorisotyö	18
7.5 Poliisi	19
7.6 Seurakunta	19
7.7 Kolmannen sektorin palvelut	19
8 Koulutuksen keskeytymistä ehkäisevät toimenpiteet	20
8.1 Nuorisohjaaja	20
9 Omavalvonta	21
10 Opiskeluhoitojärjestelmän kehittäminen	23
11 Liitteet	23

Lukijalle ja käyttäjälle

Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradiassa opiskeluhoollon palveluilla edistetään opiskelijan oppimista ja opiskelun joustavaa sujumista, hyvää psyykkistä ja fyysistä terveyttä sekä sosiaalista hyvinvointia. Opiskeluhoollon tavoitteena on taata jokaiselle Gradiassa opiskelevalle hyvinvoiva, turvallinen ja terveellinen opiskelu ympäristö.

Gradiassa opiskeluhoolltoa toteutetaan ensisijaisesti ennaltaehkäisevänä, koko oppilaitos yhteisöä tukevana yhteisöllisenä opiskeluhoolltona. Lisäksi opiskelijalla on oikeus yksilökohtaiseen opiskeluhoolltoon.

Opiskeluhoolltosuunnitelma koskee ammatillisen koulutuksen perustutkintokoulutuksen, ammatilliseen koulutukseen valmentavan koulutuksen (Valman), aikuisten perusopetuksen (Oksan) ja lukiokoulutuksen sekä lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen (Luva) opiskelijoita. Suunnitelmaan on kirjattu keskeiset sisällöt ja periaatteet. Suunnitelma sisältää myös opiskeluhoollon asiakirjat kuten opiskelijoiden päihteidenkäytön ehkäisysuunnitelma (liite 1), määräys huumausainetestaukseen (liite 2), kriisisuunnitelma (liite 3) ja suunnitelma opiskelijan suojaamiseksi kiusaamiselta, väkivallalta ja häirinnältä (liite 4).

1 Opiskeluhoolto

Opiskeluhooltoon sisältyvät opiskeluhoolto sekä opiskeluhoollon palvelut, joita ovat psykologi- ja kuraattoripalvelut sekä opiskeluterveydenhuollon palvelut. Opiskeluhoolto toteutetaan ensisijaisesti ennalta ehkäisevänä oppilaitoksen yhteisöllisenä opiskeluhooltona sekä tarvittaessa opiskelijan yksilökohtaisena opiskeluhooltona.

Opiskeluhoolto toteutetaan yhteistyönä opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa sekä tarvittaessa muiden yhteistyötahojen kanssa. Palveluista on muodostettu opiskelijoiden kannalta toimiva palvelukokonaisuus, jolla varmistetaan tuen ja avun oikea-aikaisuus.

Gradiassa opiskeluhoollon tavoitteena on edistää ja ylläpitää opiskelijoiden oppimisvalmiuksia, hyvää psyykkistä ja fyysistä terveyttä sekä sosiaalista hyvinvointia ja kehittää niiden edellytyksiä lisäävää toimintaa opiskeluyhteisössä. Ehkäistä syrjäytymistä ja opiskeluun liittyviä muita ongelmia.

Opiskeluhoollon tavoitteena on edistää opiskelijan ongelmien ja oppimisvaikeuksien varhaista tunnistamista ja niihin puuttumista sekä estää koulutuksen keskeyttämistä. Lisäksi tavoitteena on turvata oppilaitoksen toimintakyky fyysistä ja psyykkistä turvallisuutta uhkaavissa tilanteissa.

Ammatillisessa koulutuksessa opiskeluhoollolliset tukitoimenpiteet kirjataan HOKS:iin (henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma). HOKS on elävä asiakirja joka päivittyy opintojen ajan.

Opiskelijahuollon keskeiset periaatteet ovat tarvelähtöisyys, välittäminen, moniammatillisuus ja säännöllisyys.

Opiskelijapalvelut vastaa opiskeluhoollon kehittämisestä, toimintojen yhtenäistämisestä sekä suunnitelmien päivittämisestä. Oppilaitosten esimiehet vastaavat oman toimialueensa opiskeluhoollon toteuttamisesta yhteistyössä Opiskelijapalveluiden kanssa. Gradiassa ensisijainen vastuu hyvinvoinnista on koko henkilöstöllä.

1.2 Opiskeluhoolto ohjaavat suunnitelmat ja siihen vaikuttava lainsäädäntö

Opiskeluhoollon suunnittelua, toteuttamista sekä arviointia ohjaavat useat säädökset. Näitä ovat:

- Oppilas- ja opiskeluhooltolaki 1287/2013
- Lukion 629/1998 ja ammatillisen koulutuksen laki 531/2017
- Terveysterveystolaki ja siihen liittyvät asetukset 1326/2010

- Sosiaalihuoltolaki 1301/2014
- Laki ehkäisevän päihdetyön järjestämisestä 523/2015
- Nuorisolaki 1285/2016
- Lastensuojelulaissa säädetyt velvoitteet 417/2007
- Työturvallisuuslaki 738/2002
- Lisäksi julkisuuslaki 621/1999, henkilötietolaki 523/1999 ja sähköisen viestinnän tietosuojalaki 516/2004 ovat tärkeitä yleislakeja opiskeluhuollossa.

Keskeiset opiskeluhuollon suunnittelua ja toteuttamista ohjaavat suunnitelmia ovat

- 1) Jyväskylän ja Jämsän kaupungin kuntakohtainen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma, johon sisältyy opiskeluhuoltoa koskeva osuus,
- 2) Koulutuskuntayhtymä Gradian opiskeluhuoltosuunnitelma

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmassa on kuvattu:

- opiskeluhuollon tavoitteet ja paikallisen toteuttamistavan keskeiset periaatteet;
- arvio opiskeluhuollon kokonaistarpeesta, käytettävissä olevista opiskeluhuoltopalveluista ja avustajapalveluista sekä tuki- ja erityisopetuksesta;
- toimet, joilla vahvistetaan yhteisöllistä opiskeluhuoltoa ja opiskelijoiden varhaista yksilökohtaista tukea;
- tiedot suunnitelman toteuttamisesta, seurannasta sekä opiskeluhuollon laadunarvioinnista.

2 Opiskeluhuollon organisoituminen

Toimiva opiskeluhuolto edellyttää moniammatillista yhteistyötä. Opiskeluhuoltoryhmiä ovat lain mukaan kuntatasoinen monialainen opiskeluhuollon ohjausryhmä, monialainen oppilaitoskohtainen opiskeluhuoltoryhmä, yhteisöllinen opiskeluhuoltoryhmä sekä tapauskohtaisesti koottavat monialaiset asiantuntijaryhmät. Jokaisella opiskeluhuoltoryhmällä on omat tehtävänsä ja niiden perusteella määräytyvä kokoonpano.

Oppilas- ja opiskeluhuollon ohjausryhmä

Jyväskylän ja Jämsän kaupungin oppilas- ja opiskeluhuollon strateginen suunnitelma.
Jyväskylän ja Jämsän lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma.

Oppilaitoskohtainen opiskeluhuoltoryhmä

Gradian opiskeluhuollon suunnitelma, strateginen suunnittelu, kehittäminen, ohjaus ja arviointi.

Toimipistekohtainen yhteisöllinen opiskelu- huoltoryhmä eli Hyry-ryhmä

Suunnittelevat ja toteuttavat yhteisöllistä opiskeluhuoltoa.

Yksilökohtainen opiskeluhuolto Oppilaitoksen tai opiskeluhuollon työntekijä, jolla huoli herää, ottaa asian puheeksi opiskelijan kanssa.

Monialainen asiantuntijaryhmä
Opiskelijan/huoltajan suostumus oltava ryhmän kokoamiseen.
Opiskeluhuoltokertomuksen laatiminen.

2.1 Kuntatasoinen opiskeluhuollon ohjausryhmä

Jyväskylän ja Jämsän kaupunkien nimeämät monialalaiset opiskeluhuollon ohjausryhmät vastaavat opiskeluhuollon yleisestä suunnittelusta, kehittämisestä, ohjauksesta ja arvioinnista. Ohjausryhmät koostuvat eri koulutusasteiden ja koulutuksen järjestäjien edustajista sekä sosiaali- ja terveystoimen edustajista. Ohjausryhmien tehtävänä on seurata, että lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan kirjatut opiskeluhuoltoa koskevat asiat siirtyvät käytännön toimiksi sekä ohjeistaa, seurata ja arvioida oppilaitoksia opiskeluhuoltotyössä. Ohjausryhmän tehtävänä on myös tehdä yhteistyötä muiden lasten ja nuorten palveluita järjestävien sidosryhmien kanssa.

Kuntatasoinen opiskeluhuollon ohjausryhmä

- laatii kunnan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman
- suunnittelee, kehittää ja arvioi kaupungin opiskeluhuoltoa ja ohjaa oppilaitoskohtaisten opiskeluhuoltoryhmien toimintaa oppilaitoksissa
- linjaa yhteiset tavoitteet opiskeluhuollon toiminnalle ja tukee yhteisten tavoitteiden saavuttamista ja yhtenäisten toimintatapojen omaksumista

Monialaisilla opiskeluhuollon ohjausryhmillä vahvistetaan Gradian järjestäjätasoisia opiskeluhuollon suunnittelua, kehittämistä sekä opiskeluhuollon kytkemistä osaksi toiminnan ja talouden strategista suunnittelua.

2.2 Oppilaitoskohtainen opiskeluhuoltoryhmä

Gradialla on kuntayhtymän johtajan nimeämä monialainen opiskeluhuoltoryhmä. Opiskeluhuoltoryhmän kokoonpanosta, tehtävistä ja toimintatavoista on päätetty yhteistyössä opiskeluhuollon palveluja tuottavien tahojen kanssa. Ryhmässä on oppilaitoksen, opiskeluterveydenhuollon sekä opiskeluhuollon psykologi- ja kuraattoripalvelujen, huoltajien edustajia sekä opiskelija edustus. Opiskeluhuoltoryhmässä on linjattu, että tarvittaessa kutsutaan muiden toimialojen ja järjestöjen edustajia asiantuntijoiksi. Opiskeluhuoltoryhmä johtaa opiskelijapalvelupäällikköä.

Opiskeluhuoltoryhmän tehtävissä painottuvat terveyttä ja hyvinvointia edistävä ja ongelmia ehkäisevä toiminta koko opiskeluyhteisön tasolla.

Oppilaitoskohtainen opiskeluhuoltoryhmän keskeiset tehtävät ja vastuut ovat:

- vastaa Gradian opiskeluhuollon suunnittelusta, kehittämisestä, toteuttamisesta ja arvioinnista säädösten ja normien mukaisesti
- suunnittelee ja toteuttaa koulutuskuntayhtymä Gradian opiskeluhuoltoa kuntakohtaisen monialaisen opiskeluhuollon ohjausryhmän linjausten mukaisesti
- hyväksyy ja päivittää koulutuskuntayhtymä Gradian opiskeluhuoltosuunnitelman

- Opiskeluhoitoryhmän keskeinen tehtävä on yhteisöllisen opiskeluhoollon kuten opiskeluympäristön ja -yhteisön terveellisuuden, turvallisuuden ja hyvinvoinnin varmistaminen.
- Opiskeluhoitoryhmä käsittelee kouluterveyskyselyn, oppilaitostuloksia ja muita koulua koskevien tutkimusten tuloksia.

2.3 Toimipistekohtaiset yhteisölliset opiskeluhoitoryhmät eli Hyryryhmät

Toimipisteissä on rehtoreiden nimeämät hyvinvointiryhmät, jotka toimivat toimipisteiden yhteisöllisinä opiskeluhoitoryhminä. Gradiassa hyvinvointiryhmät toteuttavat yhteisöllistä opiskeluhoitoa vuosittain laatimiensa vuosikellon ja tavoitteiden mukaisesti.

Hyvinvointiryhmissä asioita käsitellään yhteisöllisellä tasolla. Ryhmistä, luokista ja yhteisöstä keskustellaan esimerkiksi ilmapiirin, työrauhan, kiusaamisen, hyvinvoinnin, terveyden, terveystottumusten tai osallisuuden näkökulmista. Hyvinvointiryhmässä ei käsitellä yksittäistä opiskelijaa koskevia asioita, voi työskentelyyn osallistua myös oppilaitoksen ulkopuolisia yhteistyökumppaneita käsiteltävän asian edellyttämällä tavalla. Hyvinvointiryhmään kutsutaan yhteisön kannalta muita tärkeitä toimijoita kuten hoitajien sekä eri toimialojen ja viranomaisien (mm. kulttuuri-, nuoriso-, liikuntatoimi, poliisi) sekä järjestöjen ja seurakunnan edustajia.

Hyvinvointiryhmän kokoonpanosta, tehtävistä ja toimintatavoista on päätetty yhteistyössä opiskeluhoollon palveluja tuottavien tahojen kanssa. Toimipisteiden hyvinvointiryhmissä on opiskelijoiden, henkilöstön, opiskelijapalvelut henkilöstön, Valman ja Oksan sekä opiskelu-terveydenhuollon, psykologipalvelujen ja kuraattoripalvelujen edustajia.

Toimipistekohtaiset hyvinvointiryhmät

- toimivat toimipistekohtaisina yhteisöllisinä opiskeluhoitoryhminä
- vastaavat Gradian opiskeluhoollon toteuttamisesta ja arvioinnista säädösten ja normien mukaisesti omalla toimipisteellään.
- suunnittelevat ja toteuttavat vuosittain Gradian opiskeluhooltosuunnitelman mukaisesti toimipisteelleen tavoitteet yhteisöllisen opiskeluhoollotyön toteuttamisesta

2.4 Tapauskohtaisesti koottava asiantuntijaryhmä (yksilökohtainen)

Yksittäisen opiskelijan tukemiseksi kootaan tarvittaessa tapauskohtaisesti monialainen asiantuntijaryhmä.

Monialaisen asiantuntijaryhmän kokoa tarvittaessa se opiskeluhoollon tai oppilaitoksen henkilökunnan edustaja, jolle asian selvittäminen työtehtävien perusteella kuuluu. Ryhmään kuuluu kulloisenkin tarpeen mukaan joitakin seuraavista henkilöistä: terveydenhoi-

taja, lääkäri, kuraattori, psykologi, opinto-ohjaaja, opiskelijan ryhmänohjaaja, erityisopettaja, asuntolaohjaaja tai muu opiskelijan kannalta keskeinen opettaja. Asiantuntijaryhmään voidaan nimetä jäseniä vain opiskelijan tai hänen huoltajansa suostumuksella. Asiantuntijaryhmä nimeää keskuudestaan vastuuhenkilön. Yksilökohtaisesta opiskeluhuoltotyöstä sekä yhteisistä menettelytavoista, koskien opiskeluhuoltopalveluiden toteuttamista, asiantuntijaryhmän työskentelyä, opiskelijan itsenäistä asemaa asiakkaana, työstä tehtäviä kirjauksia sekä tiedonsiirtoa, on sovittu eri toimijoiden kanssa.

Ammatillisessa koulutuksessa HOKS:iin kirjataan yhteistyö opiskeluhuollon palveluiden kanssa.

3 Opiskeluhuollon kokonaistarpeen arviointi ja käytettävissä olevat palvelut

Koulutuskuntayhtymä Gradiassa opiskelee noin 22 000 opiskelijaa (v. 2018). Gradia Jyväskylässä opiskelee noin 6190 eri ammatillisissa perustutkinnoissa; Gradia Jyväskylä 5111 ja Gradia Jämsä 1076. Gradia-lukiossa opiskelee noin 2400 opiskelijaa. Ammatillisen koulutuksen valmentavassa koulutuksessa (Valma) opiskelee 165, aikuisten perusopetuksessa (Oksa) 212 ja oppisopimuskoulutuksessa 1205 opiskelijaa.

Opiskeluhuollon kokonaistarve on kartoitettu muiden ammatillisten koulutusten järjestäjien sekä Jyväskylän kaupungin opetus-, sosiaali- ja terveystoimen toimijoiden kanssa yhteistyönä.

Opiskeluhuollon kokonaistarpeen arvioinnilla on varmistettu psykologi- ja kuraattoripalvelujen sekä opiskeluterveydenhuollon yhdenvertainen saatavuus ja toiminnan tarkoituksenmukainen kohdentaminen Gradian opiskelijoille. Ammatillisen koulutukseen valmentavan koulutuksen (Valma-koulutuksen) ja aikuisten perusopetuksen (Oksan) opiskelijoilla on myös oikeus ja mahdollisuus opiskeluhuoltoon ja sen palveluihin. Opiskeluhuollon palvelut eivät koske aikuislukiota.

3.1 Opiskeluhuollon palvelut

Opiskeluhuollon toiminta muodostaa yhtenäisen suunnitelmallisen kokonaisuuden, jota toteutetaan koulutuksen järjestäjän sekä sosiaali- ja terveystoimen yhteistyönä. Toimijat ovat eri organisaatioista ja edustavat monia ammattiryhmiä, siksi opiskeluhuollon toteuttamisessa noudatetaan yhteisesti sovittuja toimintatapoja asiakkuusprosessien kokonaisuudessa. Ammattiryhmien vastuut ja roolit on sovittu yhdessä.

Opiskeluhuollon psykologi- ja kuraattoripalvelujen sekä opiskeluterveydenhuollon ammattiryhmien toimenkuvat sisältävät sekä yhteisöllistä että yksilökohtaista opiskeluhuoltotyötä.

Opiskeluhuollon Psykologi- ja kuraattoripalvelujen sekä opiskeluterveydenhuollon edustajat ovat kehittämässä yhteisöllistä opiskelijahuoltoa ja toteuttamassa Gradian opiskeluhoitoryhmässä sekä yhteisöllisissä opiskeluhoitoryhmissä eli toimipistekohtaisissa hyvinvointiryhmissä (HYRY). Opiskeluterveydenhuollon henkilöstö tekee myös terveydenedistämistyötä mm. savuttomuuden ja päihteiden käytön ehkäisemiseksi yhdessä oppilaitosten muun henkilöstön kanssa.

Palveluja ohjaa luottamuksellisuus ja työntekijöitä sitovat salassapito- ja vaitiolovelvollisuus. Palveluista tiedotetaan opiskelijoille ja huoltajille mm. Gradian verkkosivujen ja Wilman kautta.

3.2. Opiskeluhuollon kuraattori- ja psykologipalvelut

Kuraattori- ja psykologipalveluilla tarkoitetaan opiskeluhuollon kuraattorin ja psykologin opiskelijalle antamaa tukea ja ohjausta. Kuraattori- ja psykologipalveluja toteutetaan opiskelijan tilanteen mukaan yhteistyössä huoltajien tai muiden läheisten kanssa. Kuraattori ja psykologi tekevät yhteistyötä opettajien ja muiden verkostossa toimivien tahojen kanssa. Tuen tarvetta arvioidaan ja tukitoimia suunnitellaan yhteistyössä huoltajien sekä muun henkilöstön kanssa. Kuraattorin ja psykologin työn tavoitteena on edistää niin yksittäisen opiskelijan kuin myös koko oppilaitosyhteisön hyvinvointia ja turvallisuutta sekä myönteistä opiskeluilmapiiriä yhteistyössä oppilaitoksen henkilöstön kanssa.

Kuraattori tukee opiskelijoita ja heidän läheisiään neuvomalla ja ohjaamalla erityisesti vuorovaikutukseen, sosiaalisiin suhteisiin sekä kokonaisvaltaiseen elämän hallintaan, osallisuuteen, hyvinvointiin liittyvissä asioissa ja taloudelliseen toimeentuloon liittyvissä kysymyksissä.

Psykologi tukee opiskelijoita ja heidän huoltajiaan sekä koulun henkilökuntaa neuvomalla ja ohjaamalla kehitykseen, oppimiseen, psyykkiseen terveyteen ja hyvinvointiin liittyvissä kysymyksissä.

Kuraattori tai psykologi on tavoitettavissa puhelimella joka arkipäivä ja palveluihin pääsee ajanvarauksella. Oppilas- ja opiskelijahuoltolain mukaan opiskelijalle tulee tarjota kiireellisessä tapauksessa aikaa samana tai seuraavana oppilaitoksen työpäivänä. Lain mukaan kiireettömässä tapauksessa aikaa on tarjottava viimeistään seitsemäntenä oppilaitoksen työpäivänä. Kuraattori- ja psykologipalveluista vastaavat Jyväskylän kaupunki ja Jämsän kaupunki. Kuraattorin ja psykologin palvelut ovat vapaaehtoisia ja luottamuksellisia.

3.3 Opiskeluterveydenhuollon palvelut

Opiskeluterveydenhuoltoon sisältyvät opiskelijoiden yksilöllinen terveyden- ja sairaanhoito, joka sisältää mm. terveystarkastukset, rokotukset, seksuaaliterveysasiat sekä mielenterveys- ja päihdetyötä.

Jyväskylän kaupunki järjestää opiskeluterveydenhuoltopalvelut yhteistoiminta-alueen terveyskeskuksen (JYTE) toimintana. Jyväskylässä opiskeluterveydenhuollon palvelun piiriin kuuluvien opiskelijoiden yhteenlaskettu määrä on noin 17000. Ammatillisen koulutuksen opiskeluterveydenhuoltopalvelut järjestetään keskitetysti. Lukioiden terveydenhuoltopalvelut sijaitsevat pääsääntöisesti lukioden yhteydessä. Terveyspalvelut toteuttavat kolme kokopäiväistä lääkäriä ja 16 terveydenhoitajaa, joilla on jaetut omat vastuualueet yksiköittäin. Lisäksi opiskelijat saavat sairaanhoitopalveluja asuinalueensa terveysasemilta sisältäen suun terveydenhoidon. Opiskeluterveydenhuollosta ohjataan opiskelijoita myös tarvittaviin jatkotutkimuksiin.

Opiskeluterveydenhuollossa on sekä ajanvarauksetonta että ajanvarauksella toimivaa palvelua. Arkiaamuisin on vastaanotto ilman ajanvarausta. Puhelintunti terveydenhoitajille on arkisin. Tämän lisäksi on virka-aikaan päivystävä puhelin, josta vastaa terveydenhoitaja. Lukioiden terveydenhoitajilla erillistä puhelinaikaa ei toistaiseksi ole. Lääkärien vastaanotolle varataan ajat terveydenhoitajan kautta.

4 Yhteisöllinen opiskeluhoito

Gradian yhteisöllisellä opiskeluhoollolla edistetään opiskelijoiden oppimista, hyvinvointia, terveyttä, sosiaalista vastuullisuutta, vuorovaikutusta ja osallisuutta sekä opiskeluympäristön terveellisyyttä, turvallisuutta ja esteettömyyttä.

Yhteisöllisen opiskeluhoollon painopiste on ehkäisevässä työssä. Gradian henkilökunnalla on ensisijainen vastuu yhteisöllisestä opiskeluhoollosta.

Gradian ammatillisen koulutuksen yhteisissä tutkinnon osissa sekä lukion terveystiedon kursseilla pyritään edistämään työ- ja opiskelukyvyyn ylläpitämistä. Liikunnan ja terveystiedon opetuksessa korostetaan opiskelijan mahdollisuuksia oman terveytensä ja toimintakykynsä edistämiseen. Opiskelijat laativat itselleen tutkinnon osa-alueessa suunnitelman terveytensä ja hyvinvointinsa edistämiseksi sekä opiskelu- että työkyvyn ylläpitämiseksi.

4.1 Opiskeluhoollosta tiedottaminen

Gradian opiskeluhoollon palveluista, vastuuhenkilöistä, toimintaperiaatteista ja vastaanottoajoista sekä -paikoista tiedotetaan opiskelijoille ja huoltajille oppilaitoksen Wilman, peda.netin ja verkkosivujen kautta.

Tutkintokohtaisista terveydentilavaatimuksista ja muista opiskeluun liittyvistä edellytyksistä tiedotetaan opiskelijoille koulutuksen hakuvaiheessa sekä Gradian nettisivuilla, koulutus-tarjontaa esittelevillä sivuilla.

Henkilöstölle tiedotetaan opiskeluhuollon suunnitelmista ja ohjeistuksista Intranetissä sekä henkilöstön koulutustilaisuuksissa.

4.2 Yhteistyö ja osallisuus opiskelijoiden ja heidän huoltajien kanssa

4.2.1 Opiskelijoiden osallisuus

Opiskeluhuollon toteuttamisen lähtökohtana on opiskelijoiden osallisuus ja osallistaminen. Opiskelijoiden osallisuudessa ja yhteisöllisyydessä painotetaan psyykkisesti turvallista luokka- ja opiskeluyhteisöä sekä opiskelijoiden mielipiteiden kuulemista. Osallisuutta tuetaan tiedottamalla opiskelijoille oppilaitoksen ja opiskeluhuollon toiminnasta sekä opiskelijoiden vaikutusmahdollisuuksista. Yhteisöllisyyttä ja opiskelijan osallisuutta lisätään mm. opiskelijayhdistys-, tutor- ja HYRY-toiminnalla.

Jyväskylän Gradian Harjun asuntolassa toimii myös asuntolatutoreita, jotka auttavat, tukevat ja opastavat uusia asukkaita asuntolan arjessa.

Yhteisöllisessä opiskelijahuollossa opiskelijayhdistys/kunta ja tutor-toiminta antavat opiskelijoille mahdollisuuden osallistua oppilaitoksen yhteisölliseen kehittämiseen.

Gradia Jyväskylän opiskelijayhdistys JAMO ry

(Ammatillisissa toimipisteissä toimivat JAMO ry:n opiskelijajaostot, jotka kehittävät toimipisteiden henkilöstön kanssa yhteisöllisyyttä ja hyvinvointia)

Gradia Jämsässä opiskelijayhdistys PATE ry

Gradia-lukioiden opiskelijakunnat

- Opiskelijoiden edunvalvonta
- Oppilaitosten kehittäminen
- Ammatillisen koulutuksen arvostuksen lisääminen
- Opiskelijoiden yhteistoiminnan kehittäminen
- Oppilaitoksen ja opiskelijakunnan tiedotuksen tehostaminen
- Opiskelijatapahtumien järjestäminen
- Aktivoida nuoria mukaan yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen
- Olla mukana koko maakunnan nuoria ja opiskelijoita koskevassa päätöksen teossa

4.2.2 Oppilaitoksen ja huoltajien välinen yhteistyö

Opiskeluhuoltoa tehdään yhteistyössä kotien kanssa. Tämä edellyttää vuorovaikutusta, luottamusta ja yhteistyötä opiskelijan kokonaisvaltaisen terveen kasvun ja hyvän oppimisen tukemisessa. Opiskelijaan liittyvissä asioissa ryhmänohjaaja on ensisijainen yhteydenpitäjä kodin ja koulun välillä. Huoltajat kutsutaan tarvittaessa opiskelijan antamalla

luvalla osallisiksi myös monialaisen asiantuntijaryhmän työskentelyyn. Huoltajilla on edustus oppilaitos tasoisessa opiskeluhoitoryhmässä.

4.2.3 Huoltajille tiedottaminen

Yhteydenpito oppilaitoksen ja huoltajien kesken on monikanavaista mm. kirjalliset tiedotteet, sähköpostiviestit, tekstiviestit ja puhelinkeskustelut. Tärkeä osa yhteistyössä ovat yhteiset tilaisuudet. Opiskelun aikana huoltajille järjestetään mm. kotiväeniltoja, avoimien ovien päiviä ja valmistumisjuhlia. Ryhmäkohtaisia yhteistyömuotoja ovat mm. huoltajien kokoukset ja keskustelutilaisuudet sekä ryhmien omat juhlat. Lisäksi huoltajiin ollaan yhteydessä tarpeen mukaan erityisesti muutosvaiheissa.

Wilma-käyttäjärjestelmää käytetään opiskeluhoitotyön tukena. Wilmaa käytetään mm. poissaolojen kirjaamisiin, tiedon välittämiseen muissa kuin opiskelijan henkilökohtaisissa asioissa opiskeluhoitohenkilöstön välillä ja kodin ja koulun väliseen viestintään. Opiskelijoiden huoltajia tiedotetaan hyvinvointiryhmien toiminnasta ja heitä pyydetään tarvittaessa osallistumaan ryhmien toimintaan.

5 Yksilökohtainen opiskeluhoito

Gradian yksilökohtaisella opiskeluhoollolla edistetään opiskelijan hyvinvointia, terveyttä ja opiskelukykyä sekä tunnistetaan näihin ja opiskelijan elämäntilanteeseen liittyviä yksilöllisiä tarpeita. Tavoitteena on varhaisessa vaiheessa ehkäistä ongelmia ja huolehtia tarvittavan tuen järjestämisestä.

Yksilökohtaiseen opiskeluhooltoon kuuluvat oppilaitoksen henkilökunnan lisäksi opiskelu-terveydenhoito, opiskeluhoillon psykologi- ja kuraattoripalvelut sekä yksittäistä opiskelijaa koskeva monialainen opiskeluhoito.

Opiskeluhoillon asiantuntijat tai tarvittaessa yksilökohtainen asiantuntijaryhmä ovat opiskelijan tukena, kun opiskelija saa kurinpitörangaistuksen sekä opiskeluoikeuden peruuttamisprosessin tai sen uhan yhteydessä.

Yksittäistä opiskelijaa koskevissa asioissa tehdään tarvittaessa yhteistyötä oppilaitoksen ulkopuolisten palvelujen ja yhteistyökumppaneiden kanssa. Tällaisia tahoja ovat esimerkiksi erikoissairaanhoito, sosiaalitoimi, poliisi ja nuorisopalvelut.

Keski-Suomen kuntien perusopetuksen ja Gradian välillä on yhteistyössä sovittu niveltietojen siirtämisestä. Tiedon siirtojen avulla pyritään tukemaan opiskelijaa siirtymävaiheissa.

5.1 Valma-koulutus

Ammatillisen koulutuksen opiskelijan on mahdollista siirtyä joustavasti VALMA-koulutukseen, mikäli hän tarvitsee tukea ja ohjausta opiskeluvalmiuksien tai elämänhallintataitojen vahvistamisessa. VALMA-koulutuksessa opiskelija voi myös tutustua ammatillisiin koulutuksiin ja etsiä itselleen sopivaa koulutusta. Siirto tapahtuu henkilökunnan yhteistyönä.

5.2 Tuen tarpeen varhainen tunnistaminen ja selvittäminen

Varhainen puuttuminen tarkoittaa huolta herättävien asioiden aktiivista puheeksi ottamista (Huoliprosessi liite 5). Koko Gradian henkilöstöllä on vastuu puuttua huolta herättäviin asioihin. Opettaja ei ole yksin vastuussa puuttumisesta, vaan hänen tukenaan ja työparinaan on muut opiskeluhuollon työntekijät. Opettaja voi tarvittaessa käydä pedagogisia keskusteluja oppilaitoksen tai opiskeluhuollon työntekijän kanssa, ilman että näitä tarvitsee kirjata opiskeluhuoltokertomukseen.

Opiskelijan omat toivomukset ja mielipiteet on otettava huomioon häntä koskevissa toimenpiteissä ja ratkaisuissa hänen ikänsä, kehitystasonsa ja muiden henkilökohtaisten edellytystensä mukaisesti. Alaikäinen voi painavasta syystä kieltää huoltajaansa tai muuta laillista edustajansa osallistumasta itseään koskevan opiskeluhuoltoasian käsittelyyn sekä antamasta itseään koskevia salassa pidettäviä opiskeluhuollon tietoja huoltajalleen tai muulle lailliselle edustajalleen, jollei se ole selvästi hänen etunsa vastaista. Huoltaja ei voi kieltää opiskelijaa käyttämästä opiskeluhuollon palveluita.

5.3 Opiskeluhuoltokertomusten laatiminen ja säilytys

5.3.1. Yksilökohtaisen opiskeluhuoltotyön kirjaukset

Yksilökohtaisesta opiskeluhuoltotyöstä tehdään kirjaukset, jotka kattavat tarpeelliset opiskeluhuollon järjestämiseen ja toteuttamiseen tarvittavat tiedot. Kirjauksia tehdään eri toimijoiden rekistereihin. Opiskeluhuoltoa koskevat rekisterit ovat aina erillisiä oppilaitoksen opetuksen tai koulutuksen järjestämiseen ja toteuttamiseen liittyvistä rekistereistä. Terveystieteidenhuollon ammattihenkilöt kirjaavat kaikki opiskelijoiden yksilötapaamiset potilaskertomukseen ja muihin potilasasiakirjoihin. Psykologit ja kuraattorit kirjaavat yksilötapaamisten asiakastiedot asiakastietojärjestelmiin.

5.3.2. Opiskeluhuoltokertomukset

Monialainen yksilökohtainen opiskeluhuoltotyö eli asiantuntijaryhmissä tehtävä työ kirjataan opiskeluhuoltokertomukseen. Tämä koskee sekä opiskeluhuollon tarpeeseen liittyviä selvittelyjä, että suunniteltujen ja sovittujen opiskeluhuollon tukitoimien toteuttamista ja tilanteen seuraamista. Kirjausvastuu opiskelijaa koskevista tiedoista on ryhmänohjaajalla

tai ryhmän keskuudesta valitulla vastuu henkilöllä. Vastuuhenkilön tulee olla oppilaitoksen edustaja. Muilla asiantuntijaryhmän jäsenillä on kirjausoikeus.

Opiskeluhuoltokertomus laaditaan aina opiskelijakohtaisesti, jatkuvaan muotoon aikajärjestyksessä eteneväksi. Opiskeluhuoltokertomus laaditaan sähköiseen järjestelmään laaditulle lomakkeelle. Kirjallinen suostumuslomake säilytetään toimipisteissä sovitulla tavalla. Tiedot säilytetään tallennettuina ja muuttumattomina mahdollisten tulevaisuudessa toteutettavien selvitysten ja toimenpiteiden pohjaksi. Arkistointi suunnitelman mukaan.

Opiskeluhuollon asiakkuudesta tulee kirjata

- nimi, henkilötunnus, kotikunta ja yhteystiedot sekä alaikäisen opiskelijan huoltajan nimi ja yhteystiedot
- asiakkuuden aihe eli syy miksi moniammatillinen yksilökohtainen opiskeluhoitotyö on käynnistetty
- asian vireille panija eli huolen havainnut henkilö, joka on ollut aloitteellinen asiantuntijaryhmän kokoamisessa
- tiedot asian käsittelystä asiantuntijaryhmän kokouksessa, kokoukseen osallistuneet henkilöt ja heidän virka-asemansa
- asiantuntijaryhmän kokouksessa tehdyt päätökset, päätösten toteuttamissuunnitelma sekä toteuttamisesta ja seurannasta vastaavat tahot
- opiskelijan tilanteen selvittämisen ja seurannan aikana toteutetut toimenpiteet, esimerkiksi tehdyt lääketieteelliset tai psykologiset tutkimukset tai yhteistyö eri tahojen kanssa sekä aiemmat ja nykyiset tukitoimet, sekä niiden tulokset tai vaikutukset opiskelijan tilanteeseen
- kirjauksen päivämäärä sekä kirjauksentekijä ja hänen ammatti- tai virkanimikkeensä

Opiskeluhuoltokertomuksista muodostetaan opiskelijahallinto-ohjelmaan opiskeluhoitorekisteri. Sen ylläpitäjäksi on määritelty opetuksen järjestäjän opiskelijahallinto-ohjelman vastuukäyttäjä.

Yksilökohtaisessa opiskeluhoitotyössä käsiteltävä opiskelijakohtainen tieto on salassa pidettävää. Tietojen luovutuspyyntö varmistetaan etukäteen kirjallisena ja perusteltuna. Pyyntöä tulee ilmetä opiskelijan tai huoltajan kirjallinen suostumus tai säännös, johon luovutus perustuu sekä riittävä tilanteen ja tiedontarpeen kuvaus. Suostumusta pyydetessä opiskelijalle ja huoltajalle kerrotaan selkeästi syyt tiedonsiirtoon.

Luovutettaessa opiskeluhoitorekisteristä tietoa sivulliselle, kirjataan rekisteriin mitä tietoja ja kenelle sivulliselle on annettu, sekä millä perusteella tietojen luovutus on tapahtunut. Tiedon siirrosta tehdään kirjaukset tilanteesta riippuen potilaskertomukseen, asiakaskertomukseen ja opiskeluhoitokertomukseen. Yksilökohtaisen opiskeluhoitokertomuksen järjestämiseen ja toteuttamiseen osallistuvilla, kuten asiantuntijaryhmän jäsenillä, on lupa vaihtaa opiskeluhoitokertomuksen järjestämiseksi välttämätöntä tietoa keskenään salassapidon estämättä. Lisäksi

heillä on salassapidon estämättä oikeus luovuttaa opiskeluhuollosta vastaavalle viranomaiselle tiedot, jotka ovat välttämättömiä tämän järjestäessä ja toteuttaessa opiskelijan yksilökohtaista opiskeluhoitoa.

6 Moniammatillinen yhteistyö oppimisympäristöjen terveellisyden, turvallisuuden sekä hyvinvoinnin edistämisessä

Opiskelijalla on oikeus turvalliseen, terveelliseen, esteettömään ja viihtyisään opiskelu-ympäristöön. Turvallisuutta luodaan opiskelijoiden, huoltajien, opettajien ja muun koulun henkilöstön yhteistyönä.

Turvallinen opiskelu-ympäristö kattaa fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen turvallisuuden. Gradia pyrkii tarjoamaan turvalliset ja terveelliset tilat, tiloihin on laadittu kiinteistökohtaiset pelastussuunnitelmat. Suunnitelmat ovat henkilökuntaa varten intrassa, opiskelijat ja vieraat voivat perehtyä suunnitelmiin jokaisen luokan, työsalin tai kokoustilan turvaohjeen avulla. Koulutuskuntayhtymässä toimii koko kuntayhtymää edustava turvaryhmä, jonka tehtävä on suunnitella, kehittää ja koordinoita turvallisuutta. Työ- ja opiskeluyhteisöissä pidetään säännöllisesti turvallisuuskävelyjä ja poistumisharjoituksia. Länsi-Suomen aluehallintovirasto AVI valvoo oppilas- ja opiskeluhoitolain toteutumista.

Opiskelu-ympäristöillä tarkoitetaan kaikkia Gradian tiloja ja alueita, joissa opetusta toteutetaan. Oppimisympäristöjä ovat oppilaitosten lisäksi mm. työssäoppimispaikat, sähköiset opiskelualustat ja koulutuksen järjestäjän opetukseen käyttämät sosiaaliset mediat. Työssäoppimispaikkojen osalta Gradialla ja työpaikoilla on puitesopimukset työssäoppimisen järjestämisestä. Opiskelijat perehdytetään työpaikan työturvallisuuslakiin ja työsuojelun toimintaohjelmaan osana koulutusta sekä työpaikkakohtaisesti työssäoppimisjaksojen alussa.

Opiskeluun liittyvien matkojen, kuljetusten ja odotusaikojen osalta opiskelijat noudattavat yleisiä liikenneohjeita ja koulun järjestyssääntöjä. Opiskelijat edustavat matkoilla Gradiaa.

Koulutuskuntayhtymä Gradian kaikki toimipisteet ovat savuttomia. Savuttomuuden noudattamista valvotaan säännöllisesti ja rikkeisiin puututaan.

Lounasruuan lisäksi opiskelijoille on tarjolla ilmainen aamupuuro sekä eri toimipisteillä on käytössä kaikille avoimia kahvioita.

Opiskelijan turvallisuutta ja opiskelun esteetöntä sujumista tuetaan järjestyssäännöillä, joilla edistetään koulun sisäistä järjestystä, opiskelun esteetöntä sujumista sekä kouluyh-

teisön turvallisuutta ja viihtyisyyttä. Ryhmäohjaajat huolehtivat, että opiskelijat tuntevat järjestyssäännöt. Opiskelijan omaa vastuuta korostetaan sääntöjen ja ohjeiden noudattamisessa. Järjestyssäännöt löytyvät Gradian verkkosivuilta.

6.1 Pelastusorganisaatio

Pelastustoiminta on organisoitu kiinteistö- tai kampuskohtaisesti noin 20 pelastussuunnitelmaan. Suunnitelmat vastuuhenkilöineen on koottu nettisivuiksi ja ne ovat koko henkilöstön nähtävillä intran Turvallisuus-sivuston kautta.

Pelastusorganisaatiossa toimivien tehtävät ja roolit on kuvattu ”Pelastusturvallisuuden vastuut ja roolit” -dokumentissa, joka on intran Turvallisuus-sivustolla. Pelastussuunnitelman ylläpidosta vastaa kunkin kiinteistön/kampuksen turvallisuuspäällikkö.

Pelastussuunnitelman laatimisen velvoite tulee pelastuslaista (379/2011) ja valtioneuvoston asetuksesta pelastustoimesta (407/2011).

6.2 Asuntola

Gradia ylläpitää kahta asuntolaa Jyväskylässä ja Jämsässä. Asuntolat ovat tarkoitettu ammatillisen koulutuksen opiskelijoille. Asuntolassa asuminen mahdollistaa opiskelijoille yhteisöllisyyden ja keskinäisen vuorovaikutuksen kokemisen. Lisäksi se edistää osaltaan myös heidän hyvinvointiaan. Asuntolaohjaajat tukevat asukkaita arkeen ja opiskeluun liittyvissä ongelmissa, tekemällä tiivistä yhteistyötä vanhempien, opettajien, kuraattorien, psykologien ja muiden opiskelijan tarvitsemien tukipalveluiden kanssa. Koulutetut asuntolatorit perehdyttävät yhdessä asuntolaohjaajien kanssa uusia opiskelijoita asuntolatoimintaan ja toimivat vertaistukena asuntolassa asuville nuorille. Tutorit ja asukastoimikunta edistävät asumisen viihtyisyyttä ja turvallisuutta sekä aktivoivat yhteiseen toimintaan yhdessä asukkaiden kanssa. Asuntolojen yhteydessä on vapaa-ajan tiloja opiskelijoiden yhteiseen vapaa-ajan viettoon.

7 Muut nuorten palvelut

Opiskeluhooltoon osallistuvien keskinäisen yhteistyön lisäksi tehdään yhteistyötä kunnan sekä muiden nuorten parissa työskentelevien tahojen kanssa. Tällaisia tahoja ovat esimerkiksi nuorisopalvelut, seurakunta, lastensuojelu, etsivä nuorisotyö, poliisi ja järjestöt.

7.1 Nuorten päihde- ja mielenterveyspalvelut

Oppilashuollon psykiatriset sairaanhoitajat

Oppilashuollon psykiatriset sairaanhoitajat tukevat alle 18-vuotiaita opiskelijoita ja heidän

perheitään päihteiden käyttöön ja mielenterveyteen liittyvissä huolissa. Yhteyttä voi ottaa opiskelija itse tai vanhemmat. Aloitteen voi tehdä myös opettaja, terveydenhoitaja tai muu opiskeluhuollon työntekijä.

Depressiohoitajat ja päihdehoitajat

Yli 18-vuotiaat nuoret voivat hakea apua masennus- ja päihdeongelmiin terveysasemilla työskenteleviltä päihde- ja depressiohoitajilta.

Nuorisopsykiatrian palvelut

Erikoissairaanhoidon nuorisopsykiatrialla tutkitaan ja hoidetaan 13-17-vuotiaita, tarvittaessa hoito voi jatkua pidempäänkin. Nuorisopsykiatrian liikkuva työryhmä Kolikko ja nuorisopsykiatrinen kuntoutus tarjoavat palveluita 22 ikävuoteen asti. Yli 18-vuotiaat ohjataan aikuispsykiatrian palveluihin. Erikoissairaanhoidon psykiatriisiin palveluihin ohjataan lääkärin läheteellä, poikkeuksena tästä on Kolikon konsultaatio ja hoidon tarpeen arviointi. Kolikkoa voi pyytää opiskeluhuollon avuksi tilanteissa, joissa on huolta nuoren mielenterveydestä tai sosiaalisesta toimintakyvystä. Kolikon työskentely tapahtuu yhteistyössä yhteyttä ottaneen työntekijän kanssa.

Kriisikeskus Mobile

Mobile tarjoaa apua erilaisissa elämän kriiseissä 24/7. Yhteyttä voi ottaa avuntarvitsija itse tai kuka tahansa tilanteesta huolestunut. Mobilen kautta saa myös tukea oppilaitosyhteisöä tai sen jäseniä kohdanneessa kriisitilanteessa.

Nuorisovastaanotto

Nuorisovastaanotto tarjoaa jyvaskyläläisille 13–22-vuotiaille nuorille mielenterveys-, päihde- ja psykososiaalisten ongelmien arviointia ja lyhytaikaista hoitoa. Nuori voi ottaa nuorisovastaanotolle yhteyttä itse tai yhdessä läheisten kanssa tai muiden ammattilaisten ohjaamana. Nuorisovastaanotolle ei tarvita lähetettä, palvelu on maksutonta ja luottamuksellista.

7.2 Sosiaalipalvelut

Opintotuki

KELA voi hakemuksesta maksaa opintorahaa yli 17-vuotiaalle opiskelijoille päätoimisiin opintoihin. Vanhempien tulot vaikuttavat alle 20-vuotiaan kotona asuvan nuoren opintotukeen. Asumislisää voidaan myöntää myös alle 17-vuotiaalle itsenäisesti asuvalle opiskelijalle. Yli 10 km pituiseen, yhdensuuntaiseen koulumatkaan saa KELA:n koulumatkatukea.

Opiskelijoiden toimeentulotuki

Kela voi myöntää opiskelijalle toimeentulotukea esim. kesäkuukausiksi samoin perustein kuin muillekin asiakkaille. Opintolainan valtiontakauksen saaneen opiskelijan edellytetään hakevan pankista opintolainaa ensisijaisena toimeentulon lähteenä ja hakevan aktiivisesti kesätyötä.

7.5 Poliisi

Gradia tekee yhteistyötä Sisä-Suomen poliisilaitoksen kanssa. Sisä-Suomen poliisilaitoksessa toimintaa koordinoi ja toteuttaa ennalta estävän toiminnan yksikkö ja poliisilaitokseen nimetty ennalta estävän toiminnan verkosto. Toiminnan pääpaino on turvallisuuden parantaminen ennalta suunnitelluilla, oppilaitoksen turvallisuussuunnitelmaan kirjatulla toimilla. Poliisilta saa asiantuntija-apua poliisin toimialaan liittyvissä asioissa: huolta aiheuttavat henkilöt, huumeet ja muut päihteet, liikenneturvallisuus ja turvallisuussuunnittelu. Poliisi vierailee oppilaitoksen tapahtumissa ja koulutustilaisuuksissa erikseen sovittuina ajankohtina. Tarvittaessa poliisiviranomainen osallistuu oppilaitoskohtaiseen monialaiseen opiskeluhooltoryhmään sekä toimipisteiden hyvinvointiryhmiin alansa asiantuntijana.

7.6 Seurakunta

Gradialla ja Jyväskylän seurakunnalla on allekirjoitettu yhteistyösopimus, jossa on määriteltä yhteistyön periaatteista, velvoitteista ja sisällöstä. Gradia Jyväskylälle on nimetty oma oppilaitospappi, joka on mukana opiskelijainfoissa, hyvinvointiverkostoissa ja -ryhmissä, tapahtumissa ja yhteisissä tilaisuuksissa. Hän toimii asiantuntijana uskontojen ja kulttuurien tuntemusta vaativissa tehtävissä. Lisäksi pappi osallistuu henkisen ensiavun ja jälkihoidon antamiseen kriisitilanteissa sekä hänen kanssaan voi käydä luottamuksellisia keskusteluja. Gradia-lukioille on nimetty oma oppilaitosdiakoni, joka on mukana lukioiden hyvinvointiverkostoissa ja -ryhmissä, tapahtumissa ja yhteisissä tilaisuuksissa kuten yhteisökahvituksissa. Hänen kanssaan voi käydä luottamuksellisia keskusteluja. Oppilaitospappi ja -diakoni toimivat osana yhteisöllistä opiskelijahuoltoa. Gradia Jyväskylällä ja lukioilla on yhteistyötä myös seurakunnan muiden työntekijöiden (erityisnuorisotyö) kanssa.

7.7 Kolmannen sektorin palvelut

Kolmas sektori kattaa laajan toimijaverkoston, joista nuorille tarjoaa palveluja mm. Monikulttuurisuuskeskus Gloria sekä monet nuorisotyötä tekevät järjestöt ja yhdistykset, kuten Veturitallit ja YAD.

Koppiari -palvelukarttasovellus on tarkoitettu sinulle, jos peruskoulu on jo takanapäin ja haet itsellesi apua hyvinvointiin, terveyteen, toimeentuloon, opintoihin tai työllistymiseen liittyvissä asioissa.

www.koppiari.fi/jyvaskyla

Sekasin-chat on valtakunnallinen, laajasti avoinna oleva keskustelupalvelu, joka tukee mielen hyvinvointia ja mielenterveyden ongelmista selviämistä. Chat luo toivoa jokaiselle nuorelle ja auttaa ratkomaan mieltä painavia ongelmia.

www.sekasin247.fi

8 Koulutuksen keskeytymistä ehkäisevät toimenpiteet

Opiskelijalla on oikeus opetukseen, ohjaukseen, opiskeluhuolto- ja tukipalveluihin sekä turvalliseen opiskeluympäristöön. Opiskelijan tulee osallistua henkilökohtaisen suunnitelman mukaisesti opetukseen sekä näyttöihin ja muuhun osaamisen osoittamiseen, ellei hänen poissaoloille ole perusteltua syytä.

Opiskelijahuollon avulla pyritään ennalta ehkäisemään opiskeluun liittyviä ongelmia sekä opiskelijaa tuetaan ensisijaisesti keskustelun ja ohjauksen keinoin.

Opiskelijoiden opintojen edistämistä ja tukitoimien riittävyttä tuetaan muun muassa poissaolojen ja opintojen keskeyttämisen seurannalla. Järjestyssäännöillä tuetaan turvallista opiskeluympäristöä.

Ammatillisen koulutuksen osalta käytössä on ns. huoli-prosessi

8.1 Nuoriso-ohjaaja

Gradiassa toimii nuoriso-ohjaaja. Nuoriso-ohjaaja auttaa ja tukee opiskelijoita opiskeluun ja arjenhallintaan liittyvissä haasteissa.

Nuoriso-ohjaaja vastaa

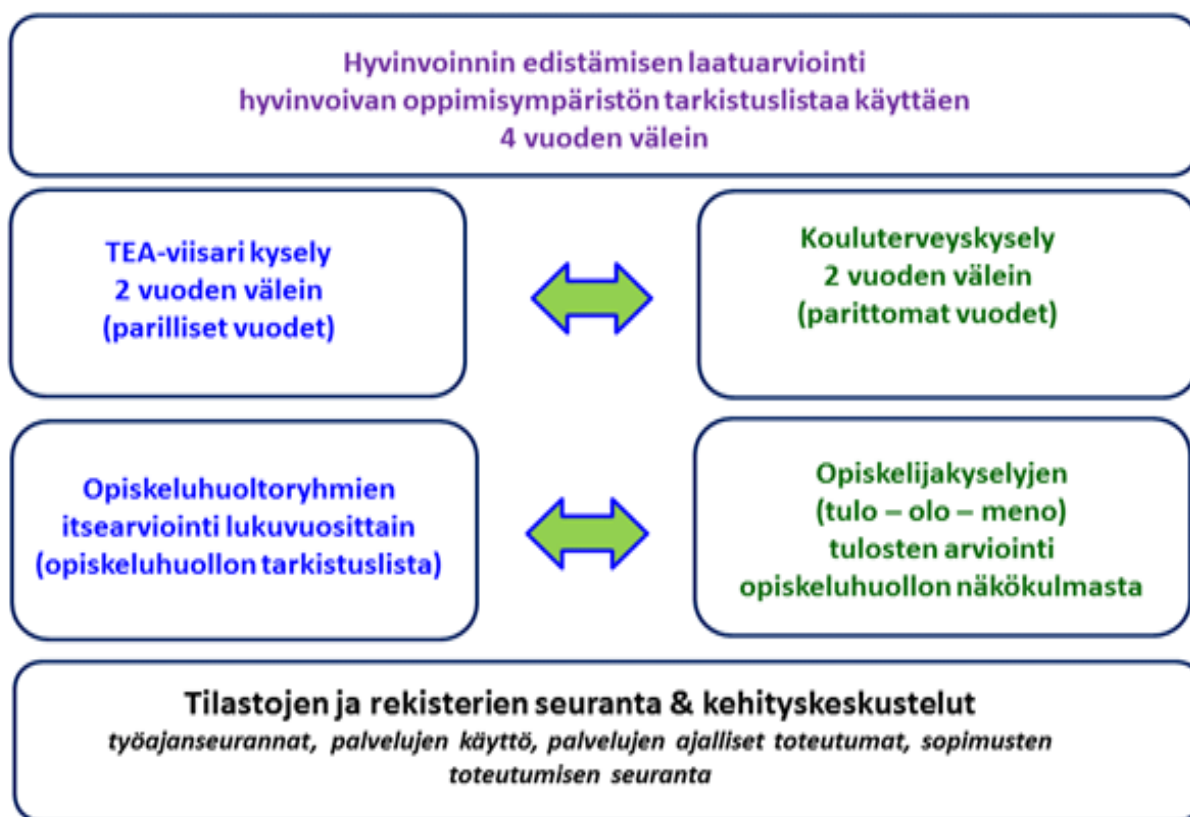
- harrastus ja kerhotoiminnan koordinoinnista
- opiskelijayhdistyksen koordinoinnista ja ohjaamisesta
- opiskelija jaostojen toiminnan kehittämisestä ja tukemisesta
- Sakustars kulttuurikilpailujen koordinoinnista
- yhteisöllisten opiskeluhuolto-ryhmien kehittämisestä sekä niihin osallistumisesta
- asuntolatutoreiden koulutuksesta
- jalkautuva nuorisotyö eri toimipisteisiin
- opiskelijoiden osallisuuden ja vaikuttamisen kehittäminen
- SAKKI- ja OSKU-kouluvierailuiden organisointi

Opiskelijoiden lepoa ja virkistystä edistetään nuoriso-ohjaajan koordinoimalla monipuolisella ja ohjatulla vapaa-ajantoiminnalla. Jyväskylän kaupungin liikuntatoimen kanssa yhteistyössä toteutetaan Liikuntalaturi -matalan kynnyksen liikunnallista ohjelmaa nuorille. Lisäksi opiskelijat voivat osallistua SAKU ry:n (Suomen ammatillisten oppilaitosten kulttuuri- ja urheiluliitto) vuosittain järjestämiin urheilu-, liikunta- ja kulttuuritapahtumiin. Opiskelijoilla on mahdollisuus käyttää eri kampusten kuntosaleja ja liikuntatiloja omaehtoiseen harjoitteluun.

9 Omavalvonta

Oppilaitoskohtainen monialainen opiskeluhoitoryhmä sekä toimipisteiden yhteisölliset opiskelijahuoltoryhmät vastaavat opiskelijahuollon kehittämisestä ja arvioinnista. Oppilaitoskohtainen opiskeluhoitoryhmä vastaa suunnitelmien toteuttamisesta ja jalkauttamisesta. Opiskelijahuollon saatavuutta, riittävyttä ja sisältöjä arvioidaan säännöllisesti opetus-, sosiaali- ja terveystoimen kanssa.

Opiskeluhuollon omavalvonnan kokonaisuus

Oppilas- ja opiskeluhuollon ohjausryhmä

Arvioi opiskelijahuollon saatavuutta ja riittävyyttä.
Sisältöjä arvioidaan säännöllisesti opetus-, sosiaali- ja terveystoimen kanssa.
Jyväskylän ja Jämsän kaupungin oppilas- ja opiskeluhuollon strateginen suunnitelma.
Kehittäminen ja yhteistyö.
Jyväskylän ja Jämsän kaupungin lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma.

Oppilaitoskohtainen opiskeluhuoltoryhmä

Gradian opiskeluhuollon suunnitelma, strateginen suunnittelu, kehittäminen, ohjaus ja arviointi.
Oppilaitoskohtainen, monialainen opiskeluhuoltoryhmä vastaa opiskelijahuollon kehittämisestä ja arvioinnista.
Käy läpi omavalvonnan tarkastuslistat.

Toimipistekohtainen yhteisöllinen opiskeluhuoltoryhmä eli Hyry-ryhmä

Tekee omavalvonnan tarkastuslistan vuoden loppuun mennessä.
Toimipisteiden yhteisölliset opiskeluhuoltoryhmät vastaavat opiskelijahuollon kehittämisestä ja arvioinnista sekä suunnitelman toteuttamisesta ja jalkauttamisesta.

Opiskelijahuollon arviointi toteutetaan osana opiskelijapalautetta Gradian laatujärjestelmän mukaisesti. Laatuprosessien mukaan seurataan keskeyttämisastetta, eronneita ja tutkintojen läpäisyastetta. Opiskelijoiden päätökysely ja opintojaksopalaute (ARVO-palaute) käsitellään yksiköissä.

Vuosittain opiskelijahuollon tavoitteiden toteutumista arvioidaan tilinpäätöksen yhteydessä toiminnallisten tavoitteiden toteuman arvioinnin yhteydessä toimintakertomuksessa ja yhteisvastuuraportissa.

Omavalvonnan tarkastuslista on tehtävä vuoden loppuun mennessä (liite 6).

10 Opiskeluhuollon kehittäminen

Opiskeluhuoltoa kehitetään opiskelijoille tehtyjen kyselyjen mm. kouluterveyskyselyn tulosten pohjalta, kahden vuoden välein. Lisäksi opiskelijatietojärjestelmästä saadaan ajan tasalla olevaa tilastotietoa ja luotettavia tunnuslukuja opiskeluhuollon kehittämisen ja toteuttamisen tueksi.

11 Liitteet

Liite 1. Opiskelijoiden päihteidenkäytön ehkäisysuunnitelma

Liite 2. Ammatillisen koulutuksen SORA-lain mukainen määräys huumausainetestaukseen

Liite 3. Toimintaohje opiskelijoita ja henkilöstöä koskeviin kriisi-, väkivalta- ja onnettomuustilanteisiin

Liite 4. Suunnitelma opiskelijan suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä

Liite 5. Gradian ammatillisen koulutuksen huoliprosessi

Liite 6. Omavalvonnan tarkastuslista